

Briselē, 12.9.2018.
SWD(2018) 409 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Pavaddokuments dokumentam

**Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai
par to, kā novērst teroristiska satura izplatīšanu tiešsaistē**

{COM(2018) 640 final} - {SEC(2018) 397 final} - {SWD(2018) 408 final}

Kopsavilkums
Ietekmes novērtējums par to, kā novērst teroristiska satura izplatīšanu tiešsaistē
A. Rīcības nepieciešamība
Kāpēc jārikojas? Kāda ir risināmā problēma?
Teroristiska satura izplatīšana tiešsaistē joprojām ir liela un spiedīga sociāla un politiska problēma. Kaut arī ir veikta virkne nereglamentējošu pasākumu, teroristiska satura izplatītāji turpina izmantot tiešsaistes mitināšanas pakalpojumus.
Ko paredzēts panākt ar šo iniciatīvu?
Šīs iniciatīvas mērķis ir, ierobežojot teroristiska satura pieejamību tiešsaistē un vienlaikus nodrošinot augstu drošības līmeni ES pilsoņiem, vairojot uzticēšanos tiešsaistes videi digitālajā vienotajā tirgū. Konkrēti tās mērķis ir palielināt to pasākumu efektivitāti, kas paredzēti, lai atklātu un izņemtu teroristisku saturu, vienlaikus palielinot mitināšanas pakalpojuma sniedzēju pārredzamību un pārskatatbildību. Pasākuma mērķis ir arī uzlabot attiecīgo iestāžu spēju apkarot tiešsaistē izvietotu teroristisku saturu un nodrošināties pret likumīga satura kļūdainas izņemšanas risku, un pienācīgi aizsargāt pamattiesības.
Kāda ir ES līmeņa rīcības pievienotā vērtība?
Vairums tiešsaistes platformu darbojas pāri robežām un ļauj piekļūt saturam neatkarīgi no tā, kur atrodas lietotāji vai informācijas piegādātāji. Dalībvalstis ir pieņēmušas tiesību aktus par nelikumīga satura izņemšanu tiešsaistē, bet nepieciešamība valsts līmenī gādāt par sabiedrības drošību ir jālīdzsvaro ar pakalpojumu sniegšanas pamatbrīvību un tiesībām veikt uzņēmējdarbību saskaņā ar vienotā tirgus noteikumiem.
Sāk parādīties vai riskē izveidoties valstu noteikumu neviendabīgums, un tas var liegt efektīvi izmantot tiesības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvību ES un, radot lielākas atbilstības nodrošināšanas izmaksas uzņēmumiem, vienlaikus var ierobežot terorisma apkarošanas efektivitāti tiešsaistē.
Ņemot vērā attiecīgo pakalpojumu iedabu un veidojošos iekšējā tirgus sadrumstalotību, ar dalībvalstu rīcību vien nav iespējams efektīvi risināt jautājumu par nelikumīga satura pieejamības ierobežošanu tiešsaistē.
B. Risinājumi
Kādi leģislatīvi un neleģislatīvi rīcībpolitiski risinājumi ir apsvērti? Vai kādam no tiem tiek dota priekšroka? Kādēļ?
Ietekmes novērtējumā papildus pamatscenārijam aplūkoti trīs varianti, kuri ar dažādu intensitāti atspoguļo līdzīgu intervences loģiku attiecībā uz efektivitāti un ietekmi uz pamattiesībām. Minētos variantus veidojošie struktūrelementi aprakstīti zemāk.
Noteikumi, kuru mērķis ir savstarpēji saskaņot teroristiska satura izņemšanas vai saturpiekļuves atspējošanas procedūras , kas tiek iedarbinātas pēc valsts iestādes izdota izņemšanas rīkojuma. Lai procedūras būtu iedarbīgas, saskaņošana turklāt ietver kopīgu tiešsaistē izvietota teroristiska satura definīciju (katrā no trim variantiem izskatīta cita definīcija) un skaidrus noteikumus par (visos variantos vienādiem) tiesiskās aizsardzības līdzekļiem , kas mitināšanas pakalpojuma sniedzējiem un satura nodrošinātājiem pieejami attiecībā uz izņemšanas rīkojumiem.
Noteikumi, kuru mērķis ir nodrošināt procesu un ziņošanas pārredzamību iestādēm un Komisijai (līdzīgi visos variantos). Tie palielinātu pārskatatbildību un uzticēšanos saturmoderēšanas procesam un sniegtu rīcībpolitikas veidotājiem un valstu iestādēm atbalstu teroristiska satura apkarošanā, papildus ļaujot lietotājiem labāk izprast to, kā mitināšanas pakalpojuma sniedzēji piemēro savu satura pārvaldības politiku.
Valstu iestāžu savstarpējā sadarbība un sadarbība ar Eiropu (dažādos variantos – dažādi intensīva). Tā uzlabotu spēju kolektīvi stāties pretim teroristiskam saturam, novērstu dublēšanos un mazinātu sarežģītību un mitināšanas pakalpojuma sniedzējiem sedzamās izmaksas, kas to mijiedarbībā ar valstu iestādēm rodas, kad tie piedāvā savus pakalpojumus pāri robežām.

Papildus paredzēti noteikumi, kas nodrošina, ka tajos gadījumos, kad uzņēmumi ir pakļauti teroristiskam saturam, mitināšanas pakalpojuma sniedzēji ievieš **atbilstīgus un samērīgus pasākumus, kuru mērķis ir proaktīvi atklāt teroristisku saturu** (dažādos variantos – dažādas prasības).

Aizsardzības pasākumi (kopīgi visiem variantiem) un noteikumi, kuru mērķis ir nodrošināt, lai teroristiska satura atklāšanas un izņemšanas pasākumu rezultātā netiktu kļūdaini izņemts likumīgs saturs un būtu ievērotas pamattiesības.

Noteikumi, kuru mērķis ir **nodrošināt, lai būtu iespējams garantēt pasākumu izpildes panākšanu** (visiem variantiem vienādi), arī ārpussavienības uzņēmumu juridisko pārstāvju un kontaktpunktu norīkošana un saskaņota sankciju kopuma izveides nodrošināšana visās dalībvalstīs.

Ziņojumā skatīts to pasākumu kopums, kas tiešsaistē izvietota teroristiska satura apkarošanā novērtēti kā visefektīvākie. Sniegts arī dažādu struktūrelementu priekšrocību izvērtējums to efektivitātes izteiksmē.

Ietekmes novērtējumā secināts, ka vissekmīgāk rīcībpolitikas mērķus sasniegt varētu ar tādiem pasākumiem kā teroristiska satura visaptveroša definīcija, prasība stundas laikā izņemt ar izņemšanas rīkojumiem iezīmētu saturu, gan Eiropola, gan dalībvalstu sūtītu signālziņu novērtēšana, kā arī prasība mitināšanas pakalpojuma sniedzējiem, kas ir pakļauti teroristiskam saturam, proaktīvi rīkoties, lai atklātu jaunu teroristisku saturu un novērstu jau zināma materiāla atkārtotu augšupielādēšanu, tāpat kā stingru aizsardzības pasākumu kopums, kas neļauj kļūdaini izņemt likumīgu saturu, un pārredzamības pienākumi.

Kuru variantu kurš atbalsta?

Mitināšanas pakalpojuma sniedzēji kopumā atbalsta bāzes variantu, uzskatot, ka vispirms pilnībā jāizvērtē ietekme, ko radītu neregulatīvi centieni. Juridiska instrumenta pieņemšanas gadījumā tie atbalsta mērķtiecīgu intervenci konkrētos jautājumos ar īpaši lielu sabiedrisko nozīmi.

Dalībvalstis atzīst, ka ir vajadzīgi papildu atbalsta pasākumi (t. i., turpmāka bāzes varianta izstrāde) un atbalsta pret teroristisku saturu vērstu intervenci. Dalībvalstis jo īpaši uzsver nepieciešamību pēc kopējas teroristiska satura definīcijas, prasībām rīkoties pēc signālziņas saņemšanas, proaktīviem pasākumiem, kā arī pārredzamības un pasākumiem, kas veicinātu izņemtā satura piekļūstamību tiesībaizsardzības vajadzībām. Eiropadome aicina Komisiju "iesniegt leģislatīvu priekšlikumu par to, kā uzlabot tāda satura atklāšanu un izņemšanu, kas kurina naidu un mudina izdarīt teroraktus".

Pilsoniskā sabiedrība, kas pārstāv digitālās tiesības, un akadēmisko aprindu pārstāvji izrāda atbalstu bāzes varianta tālākai izstrādāšanai. Tie iesaka būt piesardzīgiem attiecībā uz dažiem regulatīvo variantu aspektiem, jo īpaši proaktīvajiem pasākumiem un ietekmi uz pamattiesībām. Individīdi sabiedriskajā apspriešanā šīs bažas atzina par pamatotām; reprezentatīva daļa ES pilsoņu īpaši izveidotā Eiroparometra aptaujā atbalstīja ES līmeņa papildpasākumu nepieciešamību, lai tiešsaistē apkarotu nelikumīgu saturu.

C. Vēlamā varianta izmaksas un priekšrocības

Šajā ietekmes novērtējumā ir sīka informācija par katra varianta pasākumu izmaksām un priekšrocībām. Novērtējumā secināts, ka visefektīvākais ir 3. variants. Šis variants būtiski sekmētu rīcībpolitikas mērķu sasniegšanu un dotu problēmas mēroga un darbības jomas ziņā vislielāko labumu. Lai gan paredzams, ka trešajam variantam būs vislielākā ekonomiskā ietekme (paredzamās izmaksas un papildu administratīvais slogs), tas nestu arī vislielākos ieguvumus.

D. Turpinājuma pasākumi

Kad šī rīcībpolitika tiks pārskatīta?

Lai nodrošinātu izvērtēšanai vajadzīgo informāciju, tiks izveidota detalizēta šā tiesību akta izlaides, rezultātu un ietekmes pārraudzības programma. Pārraudzība balstīsies galvenokārt uz dalībvalstu sniegto informāciju, kuru kompetentās iestādes apkopojušas, pildot savus pienākumus, un kuru papildinās publiski pieejami pārredzamības ziņojumi. Citus datus, jo īpaši attiecībā uz proaktīvajiem pasākumiem, ziņošanas pienākumu satvarā nodrošinās mitināšanas pakalpojuma sniedzēji. Šo pārraudzību visos variantos papildinās pētījumi nolūkā labāk izprast nelikumīga tiešsaistes satura izplatīšanos, kā arī tehnoloģiju attīstības līdzsekošana attiecībā uz nelikumīga satura izņemšanai paredzētiem automatizētajiem instrumentiem.

